

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням __III__ сесії Вишневої
міської ради VIII скликання
№ _____ від _____

ПРОГРАМА

боротьби з амброзією полинолистою на території Вишневої міської ради
на 2021-2022 роки

ПАСПОРТ

**Програми боротьби з амброзією полинолистою на
території Вишневої міської ради на 2021-2022 роки**

1. **Ініціатор розроблення Програми** – виконавчий комітет Вишневої міської ради.
2. **Розробник Програми** – відділ з питань житлово-комунального господарства, тарифоутворення, енергоефективності, енергозбереження та з питань надзвичайних ситуацій виконавчого комітету Вишневої міської ради.
3. **Співрозробники Програми** – комунальне підприємство «Управління комунального господарства» Вишневої міської ради Києво-Святошинського району Київської області.
4. **Відповідальний виконавець Програми** – комунальне підприємство «Управління комунального господарства» Вишневої міської ради Києво-Святошинського району Київської області.
5. **Термін реалізації Програми** – 2021 – 2022 роки.
6. **Перелік бюджетів, які беруть участь у реалізації Програми** – міський бюджет.
7. **Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми** - всього – 70000 грн.

I. Загальна характеристика

Програма боротьби з амброзією полинолистою на території Вишневої міської ради на 2021-2022 роки (далі – Програма) розроблена на виконання ст. 34, 49 Закону України "Про карантин рослин", Законів України «Про благоустрій населених пунктів», «Про захист рослин», «Про охорону земель», Постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для проведення заходів щодо боротьби з шкідниками та хворобами сільськогосподарських рослин" від 23.04.2008р. №398, Наказу Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006р. № 105 «Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України», Наказу Міністерства агропромислової політики України від 27.01.2005р. №40 «Про затвердження Інструкції з виявлення, локалізації та ліквідації вогнищ карантинних бур'янів.

Очікуваним результатом Програми являється протидія розвитку процесів деградації земель та погіршення якості угідь, а також збереження територій у природному чи близькому до природного стані.

Програмою передбачається здійснення комплексу заходів, направлених на локалізацію та ліквідацію вогнищ небезпечного карантинного бур'яну – амброзії полинолистої.

Серед великої кількості бур'янів амброзія полинолиста приносить особливо великі втрати в сільському господарстві, при цьому являючись злісним карантинним бур'яном. Рослини амброзії виробляють величезну кількість пилку та насіння. Квітковий пилок є дуже небезпечним і шкідливим для людини і при вдиханні з повітрям викликає алергійне захворювання – амброзійний поліноз. Хвороба протікає у вигляді різко вираженого алергійного риніту, кон'юктивіту, бронхіальної астми, мігрені, кропивниці та супроводжується значним знесиленням організму. Лікування алергії, спричиненої пилком амброзії, тривале й важке.

Негативний вплив на довкілля значно посилюється при її проникненні на необроблювані землі з порушеним трав'янистим покривом. За відсутності, у більшості випадків, у складі рослинності таких земель конкурентноздатних щодо амброзії рослин, виникають найкращі умови росту і розвитку карантинного бур'яну, кількість сходів якого може дорівнювати декількох тисяч на квадратному метрі, рослини спроможні накопичувати за вегетаційний період до 10 тонн/га фітомаси.

Не своєчасне вжиття заходів з локалізації вогнищ амброзії полинолистої приводить до поступового розширення площ цього бур'яну. Станом на 01.12.2020 року поширення амброзії полинолистої в місті Вишневе та селі Крюківщина становить 1,2 га. При цьому спостерігається небезпечна тенденція до швидкого розширення вогнищ амброзії полинолистої.

Необхідність розробки Програми викликана відсутністю комплексної системи боротьби з карантинними рослинами, насамперед амброзією

полинолистою, яка набула значного поширення на території населених пунктів і негативно впливає на довкілля.

Програма спрямована на розв'язання проблеми поширення карантинних рослин, зокрема, амброзії полинолистої, залучення до цього суб'єктів господарювання, підприємств та установ усіх форм власності та мешканців міста Вишневе та села Крюківщина.

II. Проблеми, на розв'язання яких спрямована Програма

Амброзія полинолиста набуває дедалі ширшого розповсюдження на території міста Вишневе та селі Крюківщина в зв'язку з погіршенням екологічних умов та відсутністю системного підходу в боротьбі зі шкідником.

Амброзія полинолиста – небезпечний для людини і довкілля бур'ян, який має карантинне значення в Україні, засмічує подвір'я та вулиці, присадибні ділянки, сади, парки, пустирі, узбіччя доріг, залізничні насипи, береги річок та ставків, ползахисні смуги. На полях засмічує практично усі сільськогосподарські культури і угіддя в тому числі: просапні – соняшник, кукурудзу, сою; багаторічні та однорічні кормові трави, озимі та ярі зернові, технічні, луки та пасовища, а також велику кількість необроблюваних земель. Розвиваючи велику надземну вегетативну масу, амброзія полинолиста здатна в польових умовах витіснити і пригнічувати як культурні рослини, так і бур'яни.

Для повного знищення амброзії полинолистої необхідно одночасно та систематично, протягом мінімум 5 років застосувувати комплекс агротехнічних, механічних, хімічних заходів та соціальних заходів, направлених на усвідомлення кожного громадянина масштабів шкодочинності амброзії полинолистої. Затвердження міської Програми та виділення коштів для проведення боротьби з амброзією полинолистою за рахунок коштів місцевого бюджету дасть змогу вирішити дану проблему.

Зважаючи на небезпечність карантинного бур'яну, боротьба з амброзією є одним з пріоритетних напрямків.

III. Мета Програми:

Мета Програми полягає у проведенні комплексу заходів із локалізації та ліквідації вогнищ карантинного бур'яну – амброзії полинолистої на території міста Вишневе та села Крюківщина, зменшенні кількості випадків захворювань на алергію серед населення, пов'язаних із цвітінням амброзії, підвищенні ефективності виробництва сільськогосподарської продукції, посиленні уваги широких верств населення та громадськості до існуючої проблеми шляхом популяризації знань та роз'яснень щодо шкідливості бур'яну-алергену, приведенні в належний фітосанітарний, екологічний та естетичний стан території міста, забезпеченні контролю за виконанням та проведенням заходів проти карантинного бур'яну підприємствами,

установами, організаціями незалежно від форм власності, посадовими особами та громадянами.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, строки та етапи виконання Програми

З метою забезпечення збалансованих та комплексних заходів боротьби з амброзією полинолистою в найближчі роки пріоритетне значення буде надаватись: механічним, агротехнічним, та хімічним методам боротьби, що застосовуватимуться одночасно.

На території міста Вишневе та селі Крюківщина:

- створення штучних фітоценозів з багаторічних трав у вогнищах амброзії полинолистої. Цей варіант фітоценотичного контролю заснований на здатності багаторічних трав пригнічувати рослини амброзії і зменшувати її чисельність;
- систематичне скошування рослин амброзії полинолистої з початку вегетації (квітень – травень) до цвітіння (кінець липня – початок серпня); вириванню рослин амброзії з корінням та їх знищенню шляхом спалювання у спеціально призначених місцях або подрібнення з наступним захороненням решток у санітарних ямах;
- знищення рослин амброзії на засмічених присадибних ділянках агротехнічним методом (перекопування або приорювання ґрунту з подрібненням рослинних решток) та (при можливості) з наступним висівом на цих ділянках багаторічних низькорослих або газонних трав.

На узбіччях доріг (автошляхів та залізничних колій), лісосмуг, земель загального призначення:

- застосування для обприскування гербіцидів відповідно до Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні (зі змінами та доповненнями);
- підсів багаторічних низькорослих або газонних трав;
- систематичне скошування рослин амброзії полинолистої з початку вегетації (квітень – травень) до цвітіння (кінець липня – початок серпня).

Виконання Програми передбачає знищення карантинного бур'яну на 75% від всієї площі зараження.

V. Завдання Програми та результативні показники

Основні завдання Програми :

- привернути увагу населення та громадськості до проблеми, пов'язаної із засміченням земель карантинним бур'яном;
- провести заходи локалізації амброзії полинолистої та ліквідації її у населених пунктах;
- провести хімічні, агротехнічні, механічними та інші заходи, що повинні застосовуватися одночасно;
- провести ревізію необроблюваних земель сільськогосподарського призначення (землі, призначені для ведення особистого селянського

- господарства, садівництва, городництва) та земель несільськогосподарського призначення (землі тимчасової консервації, житлової та громадської забудови, рекреаційного призначення та інші);
- провести ліквідацію бур'яну на узбіччях доріг (автошляхів і залізниць) та на залишених полях, що повністю заростають;
 - приділити особливу увагу ознайомленню з карантинним бур'яном у навчальних закладах та громадських місцях населених пунктів.

Результативними показниками Програми являються:

- зменшення вогнищ амброзії полинолистої на території міста Вишневе та села Крюківщина до 75%;
- запобігання зниженню природної родючості ґрунтів та екології земель громадського використання;
- зменшення кількості алергічних захворювань у населення міста, завдяки чому підвищиться працездатність людей вразливих на алергію та зменшаться витрати коштів на лікарняні.

VI. Фінансове забезпечення Програми

Джерелами фінансування заходів Програми є бюджет Вишневої міської ради Бучанського району Київської області. Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для виконання Програми складає на 2021-2022 роки 70 000 грн.

VII. Схема обробки площ засмічених амброзією полинолистою механічним методом у місті Вишневе (тримером).

Система комплексного контролювання амброзії полинолистої на земельних ділянках, які не використовуються повинна проводитися з врахуванням їх функціонального призначення і використання і повинна бути екологічно безпечною. Вибір способів знищення амброзії крім функціонального призначення території і санітарно-гігієнічних вимог до них, визначається розмірами ділянки і доцільністю використання на ньому техніки. На землях з високими і дуже високими санітарно-гігієнічними вимогами (землі навколо житлової забудови, громадських будівель, парки, стадіони, спортивні площадки, промислові території і інші) виключене застосування гербіцидів. Тут амброзія знищується шляхом виполювання, ручного видалення або скошування. Скошування проводиться садовим бензиновим тримером. Скошувати слід проводити нижче тому, що при високому зрізі амброзія на уцілілій частині стебла здатна сформувати бічні гілки, на яких утворюються генеративні органи. Чим пізніше проведена ця робота, тим менше імовірність утворення на рослинах бічних гілок. Але надто пізно, після бутонізації, скошування не бажане тому, що в цей час амброзія може утворити пилок – причину алергійних захворювань і навіть утворити стигле насіння. Операції по механічному знищенню амброзії протягом вегетаційного періоду звичайно доводиться повторювати кілька разів. Калькуляція витрат на роботи по

знищенню амброзії полинолистої механічним методом розраховувалась виходячи з викошування комбінованих площ тримером

На ділянках зі знищеною амброзією пропонується створення штучних фітоценозів, які складаються з рослин, що не дають відновлюватися на зростання шкідником і ефективно заповнюють площі попереднього зростання амброзії полинолистої. Серед існуючих сумішей для штучного фітоценозу пропонується суміш, що складається з костриці лучної (60%), райграсу багаторічного (30%) та грястиці збірної (10%).

VIII. Очікувані результати виконання Програми

Реалізація Програми дасть можливість на кінець 2022 року:

- зменшити площі зараження амброзією полинолистою на 75 %;
- забезпечити раціональне використання земель;
- зберегти природну родючість ґрунтів та поліпшити екологію навколишнього природного середовища;
- очистити місто Вишневе та село Крюківщина від бур'янів, їх насінневих та вегетативних зачатків –70 %.
- створити штучні фітоценози із багаторічних трав у вогнищах амброзії полинолистої, що зменшить вплив амброзії на людину як алергену та поліпшить естетичний стан міста Вишневе та села Крюківщина.

IX. Система управління та контролю за ходом виконання Програми

Організаційне забезпечення реалізації Програми і контроль за виконанням передбачених Програмою заходів здійснює Виконавчий комітет Вишневої міської ради та Комунальне підприємство «Управління комунального господарства» Вишневої міської ради Києво-Святошинського району Київської області.

З метою координації діяльності виконавців Програми, розпорядженням міського голови створюється робоча група.

Інформацію про стан виконання заходів Програми щорічно заслуховується на засіданні постійної профільної депутатської комісії та корегується сума видатків, що передбачаються на фінансування Програми відповідними рішеннями Вишневої міської ради Бучанського району Київської області.

Міський голова

І.В.Діков